

vormgeving, zijn materiaalbewerking.

Hoewel hij in zijn benadering de man van de grote lijnen was, bleek hij dikwijls ook oog te hebben voor het detail.

Als zijn principaal hem daartoe de mogelijkheden bood, gaf hij kunstenaars uit binnen- en buitenland de ruimte om met hun creaties zijn bouwwerken te verrijken. Ik denk dan aan Zadkine met zijn aan de hoofdingang van de Tomadofabriek aangebrachte werk, aan Karel Appel met zijn wandversieringen in het Technikon en het Provinciehuis, aan de wandkleden in het laatstgenoemde gebouw en de monumentale bronzen deur toegang gevend tot de Statenzaal. Hoe boeiend en enthousiast kon hij je uitleggen waarom juist op die kunstenaar zijn keuze was gevallen.

Het heeft hem bij zijn leven niet aan belangstelling voor wat hij tot stand bracht, ontbroken. Een kritische benadering die varieerde van onverholen bewondering tot harde kritiek die weleens de vorm van verguizing aannam. Maar zelfs zijn felste critici konden er niet omheen te erkennen, dat Maaskant een uitzonderlijk persoon was waardoor ook zij hem omschreven als een groot architect, als een sterke persoonlijkheid die de gave had bezielend te werken op anderen, met name op zijn medewerkers.

En hiermede kom ik aan mijn derde 'invalshoek': *Maaskant als mens*. Hoe onderging hij die kritiek? Ogenschojnlijk onbewogen. Persoonlijk denk ik dat hem de kentering der tijden, met name in de zeventiger jaren niet onberoerd heeft gelaten. In die mentaliteitsverandering was geen plaats meer voor het monument, voor het groot-schalige, voor begrippen als grandeur en allure. Dat alles hoeft thans niet meer, het heeft plaats gemaakt voor het klein-schalige, voor de nivellering. In zo'n denkwereld komen figuren als Maaskant niet meer tot hun recht.

Men ziet weleens dat uitzonderlijke personen hun zienswijze over het leven, over het maatschappelijk gebeuren, in kernachtige uitspraken en aforismen verpakken, soms met het gevaar dat de bondigheid van dergelijke uitspraken tot een te grote vereenvoudiging van de probleemstelling leidt. Zo ook Maaskant. Omdat men daaruit soms de mens beter leert kennen, laat ik nog enkele van zijn uitspraken volgen.

Denkende aan de crisis van de dertiger jaren, waarin hij zoals zovelen van zijn tijdgenoten zijn carrière begon: 'De goeie